

Martin Kukučín: Keď báčik z Chochoľova umrie

Vypracovala: Mgr. Halušková

Martin Kukučín – predstaviteľ realizmu, vlastným menom Matej Bencúr.

Literárny druh: epika

Literárny žáner: poviedka

Literárna forma: prozaická

Téma: úpadok zemanstva

Idea: Vrstva zemanov nie je schopná stáť na čele národa (Domanický nebol schopný starať sa o svoj majetok a obchodovať s úspechom.)

Hlavné postavy:

Aduš Domanický predstavuje slovenské upadajúce zemanstvo, je to chudobný, pasívny, typ človeka, majetok premrhá, nestará sa o rodinu; chvastá sa majetkom, ktorý nemá; od každého si požičiava peniaze a sľubuje, že ich vráti, keď jeho bohatý báčik z Chochoľova umrie a on zdedí veľký majetok.

Ondrej Tráva (predstavuje rodiacu sa maloburžoáziu; gazda, ktorý sa dal na kupčenie, je pravým opakom Aduša; Ondrej nie je zaostalý, ide s dobou, nie je pasívny, je vynaliezavý, spravodlivý a trpezlivý)

Zachytáva mravný aj hmotný úpadok zemanstva. Na vykreslenie zemanstva využíva paradox (iróniu, humor, satiru). Predstaviteľom zanikajúceho zemanstva je Aduš Domanický z Domaníc. Navonok vystupuje ako hrdý majetný zeman, ale v skutočnosti nemá nič. Jeho kaštieľ sa rozpadá, peniaze si od každého požičiava so slovami, že vráti, keď zomrie jeho strýko, ktorý je farárom v Chochoľove, a že Aduš bude po ňom dedič. V protiklade k nemu autor stavia postavu Ondreja Trávu, ktorý je priekupníkom a podnikateľom. Pôvodne bol sedliakom, gazdovanie však zavesil na klinec a dal sa na podnikanie, s cieľom nahrabať čo najviac peňazí. Je podnikavý, rozumný, ale bezohľadný v získavaní peňazí. Chová ovce a vlnu predáva..

Aduš a Ondro sa stretli v krčme na jarmoku a uzavreli medzi sebou obchod. Aduš mu ponúkol predáť jačmeň, ktorého má vraj plné sýpky. Od Ondra vymámil preddavok – desiatok a dohodli sa, že Aduš mu jačmeň dovezie do Kamenian. Keď svoj sľub nesplnil, Ondro sa vybral do Domaníc, že si jačmeň odvezie sám. Aduš nemal ani jačmeň, ani preddavok. Ondro hľadal inú hodnotu, ktorú by si odviezol. V ohrade stáli štyri jasene- vysoké, hrubé, rovné ako svieca, pod nimi boli pochovaní Adušovi rodičia. Ondrej povedal, že buď mu vráti desiatok, alebo si vezme jasene. Až spomienka na jeho rodičov ho rozcítla, premietol si vlastný život ako klamal, viedol hýrivý spôsob života a rozhodol sa, že sa zmení. Ondrejovi desiatku po čase vrátil. Báčik z Chochoľova umrel, Aduš nezdedil nič, ale aj tak za ním smútil.